FRANK D. LANTERMAN
REGIONAL CENTER

Սկզբնական Միջամտութիւն

Ընտանեկան Ծառայութեան Ուղեցոյց

❖ Փոքր տարիքի երեխաներ ունեցող ընտանիքներու համար, ծնունդէ մինչեւ երեք տարեկան❖

FRANK D. LANTERMAN
REGIONAL CENTER

Կապ Հաստատել:

Հասցէ:	3303 Wilshire Boulevard, Suite 700 Los Angeles, California 90010
Հեռաձայն:	213.383.1300
Ֆաքս:	213.387.4801
Ենամակ:	kyrc@lanterman.org
Կայքէջ:	www.lanterman.org
Դիմատետր:	www.facebook.com/lantermanregionalcenter

Ծառայութեան Գործավար:

Անուն:

Հեռաձայն:

Կայքէջ:

Ուրիշ:

Նօթագրութիւն:

Նպատակ եւ Բովանդակութիւն

Այս *Սկզբնական Միջամտութեան Ընտանեկան Ծառայութեան Ուղեցոյցը* գրուած է այն ընտանիքներուն՝ որոնք փոքր տարիքի երեխաներ ունին, ***ծնունդէ մինչեւ երեք տարեկան,*** որոնք կը ստանան *Սկզբնական Միջամտութեան* ծառայութիւններ *Ֆրէնք Դ. Լէնթըրմէն Շրջանային Կեդրոնի (FDLRC)* կողմէ: Իբր ընդհանուր աղբիւրներու եւ ծառայութիւններու տեսակէտ, այս *Ուղեցոյցը* մտադրուած է ընտանիքներուն որպէսզի սատեղծեն ազդեցիկ ընկերակցութիւն շրջանային կեդրոնին հետ երբ կ՛ընեն ընտրութիւններ եւ կը դիմագրաւեն մարտահրաւէրներ որոնք կապ ունին իրենց զաւկին յատուկ կարիքներուն: Այս *Ուղեցոյցի* մէջի նիւթերը հետեւեալներն են՝

Քոչ Եանկ Օժանդակութեան Կեդրոն (KYRC) 4
Զարգացական Ուղենիշներ 5
Սկզբնական Ծառայութիւն.. 5
Ծառայութեան Գործավար 6
Անհատական Ընտանեկան Ծառայութեան Ծրագիր ԱԸԾԾ (IFSP)6-9
ԱԸԾԾ Ժողովի Ստուգացանկ 7
ԱԸԾԾ Լեզուի Թարգմանութիւն 8
ԱԸԾԾ Ծառայութիւններ եւ Օգնութիւն 8-9
Հասարակ Աղբիւրներ 10-17
Յաւելուածական Ապահովութեան Եկամուտ (SSI)....................11
Մէտի-Գալ 12
Փոխադրական Միջոցներ...13
Սկզբնական Ծառայութիւն (Early Head Start) 14
Դպրոցական Շրջան: Կանուխ Սկզբնական Փոխանցում 3 տարեկանէն 14-17
Փոխանցման Ծրագրումի ժողով...15
Շրջանային Կեդրոնի Շարունակման Ընտրելիութիւն 15
Դպրոցական Ծառայութիւններու Ընտրելիութիւն.................16
Անձնական Ուսումնական Յայտագիր (IEP).........................16
Լուծել ԱՈՅ IEP Անհամաձայնութիւններ..............................17
Տեղական Դպրոցի Շրջաններ 17
Անձնական Սահմանումի Ծրագիր (SDP) 18
Ընտանիքի Վճարումի Մասնակցութեան Ծրագիր (FCPP)...........19
Տարեկան Ընտանիքի Ծրագրի Սակ (AFPF) 19
Միջամտութիւն, Ունկնդրութիւններ եւ Գանգատներ 20-22
Միջամտութեան Խորհրդաժողով 20
Իրաւունքի Ունկնդրութեան Ընթացք 21
Նահանգի Գանգատի Ընթացք..21
Անհատի Իրաւունքներու Գանգատ 22
Մատնիչներու Գանգատ (Whistleblower Complaint) 22
Պաշտպանութեան Օգնութիւն...23
Գալիֆորնիոյ Անկարողներու Իրաւունքներ (DRC)....................23
Զարգացական Թերաճներու Նահանգային Խորհուրդ (SCDD)...23

Քոչ-Եանկ Աղբիւրի Կեդրոն (ՔԵԱԿ) (KYRC)

ՔԵԱԿը տեղեկութիւն, դաստիարակութիւն եւ հոգատարութիւն կը հայթայթէ, զարգացական թերաճներու, ընտանիքներու որոնք ունին յատուկ կարիքներ ունեցող երեխաներ, ՖՏԼՇԿի աշխատանքներու, արուեստաւորներու, եւ ընդհանուր գաղութին: ՔԵԱԿը կը գտնուի ՖՏԼՇԿի առաջին յարկին վրայ:

Օգնութեան Գիծ

Օգնութեան Գիծը կը միացնէ ժողովուրդը զարգացական թերաճներու կապ ունեցող գաղութի աղբիւրներուն՝ իրենց հայթայթելով տեղեկութիւններ հանձնարարութիւններ, եւ ձեւաւորուած ուսումնասիրութիւն:

Հեռաձայն: (213) 252-5600
(213) 383.1300 x5600
(800) 546-3676

Իմամակ: kyrc@lanterman.org

ՖՏԼՇԿ Կայքէջ

ՖՏԼՇԿի Կայքէջը տեղեկութիւն կը հայթայթէ աղբիւրներու, ծրագիրներու, ծառայութիւններու, մարզանքներու, յայտագիրներու, զօրակից խումբերու, օրէնսդրութեան, եւ յաւելեալ նիւթերու մասին: Կայքէջի վարի աղբիւրները կը բովանդակեն երկլեզու (Անգլիերէն/Սպաներէն) հրատարակութիւններ, զորօրինակ Ուղեցոյց Լէնթըրմըն Շրջանային Կեդրոնին

Կայքէջ: www.lanterman.org

Գրադարան

Գրադարանը կը բովանդակէ բազմալեզու հաւաքածոյ մօտաւորապէս հազարէ աւելի թերաճներու հետ կապ ունեցող ուսումնասիրութիւն ընելու հրատարակութիւններ: Երեխաներուն կը ներկայացնեն «Պատմութեան Ժամ»ի յայտագիրներ որոնք կը պարունակեն գիրք կարդալու ժամ եւ երեխայի հետ կապ ունեցող ընկերային աշխատանքներ:

Խաղալիք Փոխ Տալու Ծրագիր

Պատրաստ կայ զարգացական խաղալիքներու հաւաքածոյ փոխ տալու այն երեխաներուն որոնք ծառայութիւններ կը ստանան ՖՏԼՇԿէն

Հոգատար Կողակից Ընկեր (ՀԿԸ)(PSP)

Հոգատար Կողակից Ընկերոջ (PSP) Ծրագիրը ընտանիքի հոգատարութեան ծրագիր մըն է որ ընտանիքները կը ծանօթացնէ մարզուած եւ փորձառու ընտանիքի անդամներուն հետ զանազան հետաքրքրուած վայրերու մէջ: Յաւելեալ տեղեկութեանց համար, հաճեցէք խօսիլ ձեր ծառայութեան գործավարին կամ կապ հաստատեցէք՝

KYRC HelpLine: (800) 546-3676

Կայքէջ: www.lanterman.org/psm

Խնամքի Կապան (NOC)

Խնամքի Կապան (Network of Care) (NOC) կը պարունակէ գաղութի աղբիւրներ ինչպէս նաեւ շրջանային կեդրոնի ծառայութիւն հայթայթողներ: Մաս մը աղբիւրներ զարգացական թերաճ երեխաներ եւ չափահասներ կը խառնեն կանոնաւոր ծրագիրներու եւ աշխատանքներու մէջ իրենց ոչ թերաճ ընկերներու հետ, իսկ ուրիշ աղբիւրներ կրնան ըլլալ յատուկ ծրագիրներ որոնք կ'աշխատին միայն զարգացական թերաճներու հետ:

Կայքէջ:
www.lanterman.networkofcare.org

Ուրիշ ՔԵԱԿի Ծառայութիւններ

- Օգնական Խումբեր
- Դաստիարակութիւն եւ Պատրաստութիւն
- Խաղերու Խմբակներ
- Օգնական Արուեստագիտութիւն

Զարգացական Ուղենիշներ

Երեխաները ծնունդէն սկսեալ իրենց կեանքի ընթացքին կը մեծնան, կ՛աճին, եւ կը սորվին: Երեխայի մը զարգացումը կրնանք հետեւիլ իրենց խաղէն, սորվելէն, խօսելէն եւ վարուելակերպէն: Առաջին քայլը առնելու, առաջին անգամ ժպտալու ձիրքերը եւ ձեռքով «պայ-պայ» ըսելը կը կոչուին *զարգացական ուղենիշներ*: Զարգացական ուղենիշները գործնական ձիրքերու շարք մըն են կամ յատուկ-տարիքի աշխատանքներ են որ շատ մը երեխաներ կրնան որոշ տարիքի ընթացքին ընել: Հետեւեալ ցանկը յատուկ մանուկներու եւ երեխաներու զարգացական ուղենիշներ են՝

10 Շաբթուայ	Զայնէ ցնցուիլ: Գլուխները վեր առնել: Ապրանքներու նայիլ:
6 Ամսական	Հասնիլ ապրանքներու: Գլուխները ձայնի կողմ դարձնել: Գլորիլ: Խաղալիքներ բռնել:
9 Ամսական	Ճարունակել քչքչալ: Մինակ նստիլ: Վարմունքներ ծաղրել:
1 Տարեկան	Առաջին քայլը առնել: Իրենց անուններուն պատասխանել: Տարբեր խաղալիքներով խաղալ:
18 Ամսական	Մինակ քալել: Երեք փայտի կտորով աշտարակ կազմել: Մինչեւ 20 բառեր գործածել: Սիրել յարաբերիլ խնամողներուն հետ:
2 Տարեկան	Երկու բառով նախադասութիւն կազմել յարաբերելու համար: Աստիճաններէն վեր վար ելլել ու իջնել: Առանձին ուտել եւ խմել:

Թէեւ բոլոր երեխաները կ՛աճին իրենց քայլափոխին համաձայն, մանուկները եւ երեխաները որ չեն հասնիր կարգ մը զարգացական ուղենիշներու կրնան ունենալ զարգացական յապաղումներ կամ թերաճութիւններ: Խուզարկութիւնը ցոյց կուտայ թէ որքան կանուխէն զարգացական թերաճ մանուկ մը կամ երեխայ մը ստանայ յարմար ծառայութիւններ, աւելի հաւանական է ապագային ուշացումը/թերաճութիւնները քիչնան կամ արգիլուին:

Կանուխ Սկսիլ (Early Start)

Քանի շատ կարեւոր է որ այն մանուկներն ու երեխաները որոնք կը ծնին, կամ վտանգի տակ կ՛ըլլան զարգացական թերաճներու կամ ուշացումներու՝ ստանան կազմակերպուած ընտանեկան կեդրոնացած *կանուխ միջամտութեան* ծառայութիւններ, Գալիֆորնիոյ մէջ զարգացած եւ գործադրուած նահանգային կանուխ միջամտութեան ծառայութիւններու ծրագիր որ կը կոչուի *Գալիֆորնիա Կանուխ Սկսիլ*, կամ աւելի լաւ ճանչուած իբր *Կանուխ Սկսիլ:*

Ծառայութեան Գործավարութիւն

Կանուխ Սկսելու ծրագրի հետ միասին, շրջանային կեդրոնի *Կանուխ Միջամտութեան (ԿՄ-EI)* միաւորը կ'աշխատի ընտանիքներու հետ որ կարենան ստանալ ծառայութիւններ եւ օգնութիւններ որ կ'օգնեն հաստատել եւ խնամել մանուկներու եւ երեխաներու զարգացական մտահոգութիւնները: *Ծառայութեան գործավարին*, միջոցաւ շրջանային կեդրոնի ԿՄ միաւորը կը վստահեցնէ որ անհատները ստանան համակարգուած, ընտանեկան-կեդրոնացած կանուխ միջամտութեան ծառայութիւններ եւ օգնութիւններ որ առաւելագոյն չափով արիթներ ունենան: Ծառայութեան համագործակցութիւնը կը կատարուի *ծառայութեան գործավարին (SC)* կողմէ որ նշանակուած է ամէն մէկ անհատի եւ իրենց ընտանիքներուն: *Անհատ* կ'ըսուի երեխայի, չափահասի, կամ երեցի մը որ ունի զարգացական կամ ուշացման թերաճութիւն, որ կը ստանայ ծառայութիւններ ՓԴԼԾԿԵն:

Ծառայութեան գործավարները կ'օգնեն անհատները եւ իրենց ընտանիքները՝

- Տեղեկութիւն, ծառայութիւններ եւ օգնութիւններ ստանան առաջացնելու զարգացումը եւ ձիրքերը
- Ծառայութիւններու եւ օգնութիւններու կապակցութեամբ ծրագրել նախընտրութիւններ եւ ծրագիրներ կազմել
- Համակարգել ծառայութիւններ եւ օգնութիւններ
- Պաշտպանել իրաւունքներ

Անհատական Ընտանեկան Ծառայութեան Ծրագիր (IFSP)

Անհատական Ընտանեկան Ծառայութեան Ծրագիրը ընտանեկան-կեդրոնացած ծրագիր մըն է որ մանրամասնօրէն կը բացատրէ երեխայի մը Կանուխ Սկսելու ծառայութիւնները եւ օգնութիւնները որ պիտի ստանան, ***ծնունդէն մինչեւ երեք տարեկան***:: Երեխայի մը IFSP կը պատրաստուի ***45 օրուայ միջոցին,*** երբ ընտանիքը առաջին անգամ կապ կը հաստատէ շրջանային կեդրոնի հետ: IFSP խմբակի մը կողմէ ծրագրուած է որ նաեւ ունենայ՝

- Նուազագոյնը երեխային ընտանիքը եւ իր ծառայութեան գործավարը
- Կրնայ ունենալ ուրիշ անձեր որ երեխային եւ ընտանիքին օգնութիւններ եւ ծառայութիւններ կ'ուտան (օրինակ ընկեր մը, խնամակալ մը)

IFSPին կը հաստատէ եւ կ'արձանագրէ ընտանիքին փափաքած որոշումները եւ յստակօրէն կը յայտնէ ինչպէս IFSPի խմբակը պիտի աշխատի յաջողեցնելու համար այս նպատակները: Պիտի ուղղէ ոեւէ առողջական կամ ապահովութեան հարցեր եւ պիտի ունենայ՝

- *Երեխային ներկայ ֆիզիքական զարգացման աստիճանի տեղեկագիրը, ինչպէս նաեւ տեսողութեան, լսողութեան եւ առողջապահական կացութիւնը:*
- *Երեխային ներկայ ճանաչողական, յարաբերական, ընկերական, յուզումնային եւ յարմարողական զարգացումի աստիճանի տեղեկագիրը:*
- *Ընտանիքի մտահոգութիւններու տեղեկագիր մը, նախընտրութիւնները, եւ աղբիւրները ծանօթանալու երեխային յատուկ զարգացական պէտքերուն:*
- *Ցուցակ մը ծառայութիւններու եւ օգնութիւններու տեսակներուն եւ չափերուն, բացատրելով ով պիտի հայթայթէ եւ ուր պիտի հայթայթէ զանոնք:*
- *Չափանիշ, ընթացքներ, եւ ժամանակացոյց սահմանելու յառաջացումը:*
- *Քայլեր վստահեցնելու սահուն փոխանցում Կանուխ Սկսելու ծրագիրէն 3 տարեկանին:*

IFSP Ժողովի Ստուգման Ցանկ

IFSPերը կը պահանջեն ծրագրում եւ ժողովներ ձեր ծառայութեան գործավարին հետ: Օգնել ընտանիքներուն յիշելու եւ օգնելու IFSP ժողովներուն, ազատ զգացէք գործածելու հետեւեալ ստուգման ցանկը՝

Ժողով	Թուական եւ Ժամ	Յաջորդ Ժողովի թուական եւ ժամ
Սկզբնաւորական IFSP		
IFSP Վերաքաղ (*սկզբնաւորական IFSP էն 6 ամիս ետք)*		
Տարեկան IFSP		
IFSP Վերաքաղ (*տարեկան IFSPէն 6 ամիս ետք*)		
Փոխանցումի Ժողով (*տեղի կ'ունենայ դպրոցի շրջանին հետ*)		
Ուրիշ Ժողով		
Ուրիշ Ժողով		
Ուրիշ Ժողով		
Ուրիշ Ժողով		
Ուրիշ Ժողով		
Ուրիշ Ժողով		

IFSP Լեզուի Թարգմանութիւն

Երբ խնդրուի, ՖԴԼԾԿՆ ընտանիքներուն կը հայթայթէ թարգմանիչ մը եւ կամ թարգմանուած IFSPէն օրինակ մը: Օրինակներ խնդրուած լեզուներէն՝

Արաբերէն	Քամպոտերէն	Պարսկերէն	Ռուսերէն	Դականոկ
Հայերէն	Չինարէն	Քօրիերէն	Սպաներէն	Վիէթնամերէն

Հաճեցէք խօսիլ թարգմանիչի պէտքութեան մասին նախ քան IFSP ժողովէն
Թարգմանուած IFSP վաւերագիրները կրնաք խնդրել IFSP ժողովէն:

IFSP Ծառայութիւններ եւ Օգնութիւններ

Կանուխ Սկիզբը կը պահանջէ առաւելագոյն չափով, կանուխ միջամտութեան ծառայութիւններ *բնական միջավայրի* մէջ որ կ՛արտօնէ գործածութիւնը բնական օգնութիւններու եւ հասարակ գաղութի աղբիւրներու: Բնական միջավայրերը կեդրոններ են պարզ անձերու համար որոնք զարգացական ուշացումներ եւ թերաճութիւններ չունին: Ասոնք կրնան ըլլալ ընտանիքի տունը, խնամակալի տունը, կամ գաղութի մէջի մանկամսուրը, շրջանի թատրոնի խումբը կամ հանրային պարտէզը:

Ստացուած ծառայութիւնները կը հիմնուին երեխայի մը զարգացական գնահատման օգնութիւններու վրայ եւ ընտանիքի մտահոգութիւններու եւ նախընտրութիւններու ինչպէս որոշուած է ամէն մէկ երեխայի IFSPիին մէջ: Ծառայութիւններու եւ օգնութիւններու օրինակներն են՝

Ծառայութիւններու եւ Օգնութիւններու Օրինակներ

Ծառայութեան Գործավար	*Ծառայութեան գործավարութիւնը կը վստահեցնէ որ անհատները ստանան, կեդրոնացած-ընտանեկան կանուխ միջամտութեան ծառայութիւններ եւ օգնութիւններ: Ծառայութեան գործավարութեան միջոցաւ, ծառայութեան գործավար մը կը նշանակուի կառավարելու ձեր երեխային խնդիրը եւ օգնելու ստանալու ծառայութիւնները:* * *Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար ծառայութեան գործավարութեան մասին այս ուղեցոյցին մէջ, տեսէք էջ 6:*
Մասնագիտական Բուժում	Մասնագիտական բուժում կը հայթաթուի վկայեալ **մասնագիտական թերափիստի** կողմէ որ աշխատի շարժումներու, ուտելու, վարմունքի եւ կամ զգայական ուշացումներու վրայ:
Ֆիզիքական Բուժում	*Ֆիզիքական բուժում կը հայթաթուի* վկայեալ ***ֆիզիքական թերափիստի*** կողմէ աշխատելու շարժման ուշացումի հետ: Ֆիզիքական թերափիստները կ՛աշխատին երեխային կարողութեան հետ որ կարենայ մաս կազմել շատ կարեւոր շարժումներու՝ ինչպէս սողալ, քալել, հաւասարակշռութիւն պահել եւ այլ ուրիշ ֆիզիքական յարաբերութիւններ:
Խօսակցութեան Բուժում	*Խօսակցութեան բուժում* կը հայթաթուի վկայեալ ***խօսակցութեան թերափիստի*** կողնէ աշխատելու հաղորդակցութեան ուշացումներու հետ: Բուն կեդրոնացումը կ՛ըլլայ խօսակցութեան, լեզուի, եւ հասկացողութեան վրայ, աշխատելու տարբեր հասկացողութեան մտահոգութիւններու հետ, ինչպէս հնչումի, սահունութեան, ընդունակ եւ արտայայտական լեզուի ուշացումներու:

Ծառայութիւններու եւ Օգնութիւններու Օրինակներ *(շարունակութիւն)*

Դպրոցի Փոխանցման Ծրագրում	*Դպրոցի փոխանցման ծրագրումը ծառայութիւն մըն է որ կը հայթաթուի ձեր* ***ծառայութեան գործավարին կողմէ*** օգնելով ձեզի Կանուխ Սկսիլէն փոխանցուելու ձեր տեղական դպրոցի շրջանին 3 տարեկանին իրենց ապագայի բոլոր ուսումնական ծառայութիւններուն համար: * *Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դպրոցի փոխանցման ծրագրումի մասին այս ուղեցոյցին մէջ, տեսէք* ***էջ 14-15***:
Երեխայի Զարգացման Ծառայութիւն	*Երեխայի զարգացման ծառայութիւնները* տան-մէջի ծառայութիւններ են գիտակից անձի մը կողմէ որ գիտէ Երեխայի Զարգացման մասին աշխատելու ընդհանուր ուշացումներու հետ:
Կեդրոնի մէջ Կայացած Ծրագիրներ Կամ Մանկամսուրներ	*Կեդրոնի մէջ կայացած ծրագիրները* կը գործածուին երեխաներու որոնք ունին աւելի ընհանուր (global) նշանակալից ուշացումներ, մինչդեռ շրջանի *մանկամսուրները* երեխաներու են որոնց ուշացումները աւելի շատ են:
Հասարակ Աղբիւրներ	*Հասարակ աղբիւրները* գաղութային գործատեղիներ են որ վճառուած են հայթայթելու յատուկ ծառայութիւններ ինչպէս Մէտի-Գալ, Կանուխ Սկսիլ, եւ անձնական ապահովագրութիւն: Բոլոր այս ծառայութիւնները շրջանի կեդրոնին ծախս չեն ըլլար: * *Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար հասարակ աղբիւրներու մասին այս ուղեցոյցին մէջ, տեսէք* ***էջ 10***:.
Քոչ Եանկ Օժանդակութեան Կեդրոն	*Քոչ Եանկ Օժանդակութեան Կեդրոնը* հասարակ աղբիւր մըն է որ կը հայթայթէ ուսում, տեղեկութիւն, եւ օգնութիւն զարգացական թերաճներուն, ընտանիքներուն որոնք ունին յատուկ պէտքութիւններ, ՖԴԼՇԿ աշխատողներուն, արուեստաւորներու, եւ ընդհանուր գաղութին: * *Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար Քոչ Եանկ Օժանդակութեան Կեդրոնի մասին այս ուղեցոյցին մէջ, տեսէք* ***էջ 4***:.
Վարք ու Փառքի Ծառայութիւն	Շրջանային կեդրոնը կը հայթայթէ կարգ մը ծառայութիւններ որոնք կ'աշխատին երեխաներու վարք ու բարքի մտահոգութիւններով: Կեդրոնը կ'առաջարկէ *վարք ու բարքի ծառայութիւններու* ուղղութեան դասընթացքներ ինչպէս նաեւ խորհրդակցութեան ուսումնական դասընթացքներ որոնք կ'ըլլան ***6 նիստերով***: Յաւելեալ տեղեկութեանց համար հաճեցէք կապուիլ ձեր ընկերային ծառայողին (SC) հետ:

Գնուած Ծառայութիւններ

Բոլոր գործադրելի հասարակ աղբիւրներէ ետք, որոնք հետապնդուած եւ սպառած են, ինչպէս Մէտի-Գալը, Կանուխ Սկսիլը, եւ անձնական ապահովագրութեան ընտրութիւնները, շրջանային կեդրոնը կրնայ *գնել ծառայութիւններ* որոնք IFSPի մտահոգութիւնները կը ներկայացնեն երեխաներու մէջ:

Հասարակ Աղբիւրներ

Հասարակ աղբիւր մը ունէ գործատեղի մըն է որ ունի օրինաւոր պատասխանատուութիւն ծառայելու բոլոր հանրային ժողովուրդի անդամներուն եւ որ կը ստանայ հանրային դրամ որ հայթայթէ այդ ծառայութիւնները: Ինչ որ կ՛առաջարկեն կրնայ օգտակար ըլլալ երեխաներուն կամ իրենց ընտանիքներուն եւ չի պահանջեր դրամ շրջանային կեդրոնէն: Հետեւեալները կարգ մը օրինակներ են հասարակ աղբիւրներէ կամ հոգատարութիւններէ՝

- Կանուխ Սկսիլ
- Դպրոցի Շրջաններ
- Ընտանիքի Աղբիւրի Կեդրոններ
- Լ.Ա. Խաղավայրեր եւ Զբօսավայրեր
- Մէտի-Գալ
- Մէտիքէր
- Յաւելծուածական Ապահովութեան Եկամուտ (SSI)
- Գալիֆորնիոյ Երեխաներու Ծառայութիւններ (CCS)
- Շրջանի Բժշկական Բուժարաններ
- Շրջանի Մտային Առողջութեան Վայր
- Շրջանի Առողջապահական Վայր եւ Մարդկային Ծառայութիւններ
- Գաղութի Օրինաւոր Ծառայութիւններ

Մինչ ՖԴԼՇԿը այս աղբիւրներու եւ հոգատարութիւններու ծախսերը չի հայթայթեր, կրնայ բովանդակել անհատի IFSPի զարգացումին մէջ:

Յաւելուածական Ապահովութեան Եկամուտ (SSI)

Յաւելուածական Ապահովութեան Եկամուտ (ՅԱԵ) (SSI) մատակարարուած է դաշնակցային կառավարութեան կողմէ եւ պատրաստուած է օգնելու ծերերու, կոյրերու, եւ թերաճ անհատներու որոնք ունին քիչ կամ ոչ մէկ եկամուտ: Երեխաներ, եթէ ***18 տարեկանէն վար են,*** կրնան իրաւունք ունենալ ստանալու SSI եթէ ֆիզիքական կամ մտային վիճակ ունին, կամ երկուքն ալ, որոնք կ'ամբողջացնեն *Յաւելուածական Ապահովութեան* թերաճ երեխաներու իմաստը, եւ իրենց եկամուտը եւ յաւելեալ աղբիւրներ որոնք կ'ըլլան ընդունուելու սահմանէն ներս: Ընկերային Ապահովութեան գրքոյկը Երեխաներու SSI նկատմամբ կարելի է կարդալ հետեւեալ կայքէջին վրայ՝

https://www.ssa.gov/pubs/EN-05-10026.pdf

●●● SSI Երեխաներու Ընտրուիլը

Երեխաները ընդունուելու համար SSIի, պէտք է ունենան քիչ կամ ոչ մէկ եկամուտ եւ աղբիւրներ: Երբ կ'որոշուի երեխայի մը ընտրուիլը, երեխային եկամուտը եւ աղբիւրները նկատի կ'առնուին իբր ունէ եկամուտ, աղբիւրներ, եւ անձնական տեղեկութիւններ ընտանիքի անդամներու մասին՝ որոնք կ'ապրին երեխային տան մէջ:

Ընտրուելու համար SSI օգուտներուն, երեխայ մը պէտք է ըլլայ թերաճ կամ կոյր: Ընկերային Ապահովութիւնը երեխային ունի հետեւեալ խիստ ընտրուելու չափանիշները՝ երեխաներուն համար

- *Երեխան պէտք է բժշկական ֆիզիքական կամ մտային վիճակ/վիճակներ ունենայ որ կրնայ խստօրէն արգիլէ իր աշխատանքները,* ***եւ***
- *Վիճակը կամ վիճակները պէտք էր տեւէին, կամ սպասուեր որ տեւեր գոնէ 1 տարի կամ հետեւանքը ըլլար մահ,* ***կամ***
- *Երեխան ունենայ մեծերուն յարմարող «կոյրի» մը վիճակը:*

Գիտնալու համար եթէ ձեր զաւակը կրնայ ընտրուիլ SSI օգուտներուն, հաճեցէք հեռաձայնել Ընկերային Ապահովութեան գրասենեակը հետեւեալ թիւին: (800) 772-1213 կամ այցելեցէք հետեւեալ Ընկերային Ապահովութեան կայքէջը՝

www.ssa.gov/ssi/text-child-ussi.htm

●●● Երեխային համար դիմել SSI

Ընտանիք մը որ հետաքրքրուած է դիմելու SSIի պէտք է որ ամբողջացնէ *Յաւելուածական Ապահովութեան Եկամուտի դիմումնագիր մը* **ԵՒ** *Թերաճ Երեխայի Տեղեկագրութիւն մը (SSA-3881-BK)*. Ընտանիքները կրնան այցելել կամ հեռաձայնել Ընկերային Ապահովագրութեան գրասենեակը առնելու **հեռաձայնի** կամ **անձնապէս ներկայ ըլլալու ժամադրութիւն** մը լրացնելու համար *Յաւելուածական Ապահովութեան Եկամուտի* դիմումնագիր: Թերաճ Երեխայի Տեղեկագրութիւնը կրնայ առնուիլ անձնապէս կամ կայքէջէն, տեղեկագրութիւնը նաեւ կրնայ ամբողջացուի կայքէջին վրայ: Եթէ Ընկերային Ապահովութեան գրասենեակը յաւելեալ տեղեկութիւն ուզէ, կարգի կը դնէ քննութիւն մը կամ փորձ մը, որ իրենք կը վճարեն: Յաւելեալ տեղեկութեան համար դիմումնագիրի ընթացքին, հաճեցէք այցելել՝

www.ssa.gov/disabilityssi/apply-child.html

Social Security Resources

Հեռաձայնի թիւ:	(800) 772-1213
Կայքէջէն գրասենեակ գտնել	https://secure.ssa.gov/ICON/main.jsp
Թերաճ Երեխայի Տեղեկագրութիւն Կայքէջի կտրոն: Կայքէջի դիմումնագիր	 www.ssa.gov/forms/ssa-3881.pdf https://secure.ssa.gov/apps6z/i3820/main.html

Մէտի-Գալ

Մէտի-Գալ ձրի կուտայ ցած-ծախսով առողջապահական ապահովագրութիւն քիչ եկամուտով եւ աղքիրներով երեխաներու եւ չափահասներու որոնք կը գոհացնեն նախընտրութեան պահանջները: Մէտի-Գալը կ՛ընդգրկէ ցած-եկամուտով չափահասներ, երեխաներով ընտանիքներ, տարեցներ, թերան անհատներ, երեխաներ փութըր խնամքի տուներու մէջ, ինչպէս նաեւ անցեալի փութըրի մինչեւ 26 տարեկան երիտասարդներ եւ յղի կիներ: Թեկնածուներուն մեծ մասը որոնք կը դիմեն Covered Californiaյի միջոցաւ պիտի ստանան Մէտի-Գալի խնամք կառավարուած առողջապահական ծրագիրներու միջոցաւ:

Տարբերութիւնը Covered Californiaյի եւ Մէտի-Գալի միջեւ

Մէտի-Գալը կը հայթայթէ առողջապահական նոյնանման օգուտներ որ պիտի ունենայիր ապահովագրութեան ընտրութիւններ Covered Californiaյի միջոցաւ, բայց միշտ աւելի ցած կամ առանց վճարումի քեզի կամ քու ընտանիքիդ համար: Մէտի-Գալի ծրագիրները եւ Covered Californiaյի ծրագիրները երկուքն ալ կուտան շարք մը նոյնանման *անհրաժեշտ առողջապահական օգուտներ,*, անոնք կը բաղկանան հետեւեալներէ՝

- Հիւանդանոց Մտնել
- Ծտապ Ծառայութիւններ
  Դեղագիրներ
- Տարալուծարանի (Laboratory) Ծառայութիւն
- Ցղութեան եւ նորածինի խնամք
- Դուրսի հիւանդի (շարժուն) ծառայութիւններ
  Երեխաներու (Pediatric) ծառայութիւններ, բովանդակելով բերնի եւ տեսողութեան խնամք
- Մտային առողջութիւն եւ substance use խանգարումի ծառայութիւն
- Ծրագիրներ ինչպէս ֆիզիքական եւ արհեստական բուժումներու (ճանչցուած իբր Վերահաստատման եւ Ապրելակերպի (habilitative) Ծառայութիւններ) եւ հնարքներ
- Արգելիչ եւ շատ լաւ ծառայութիւններ եւ յամրընթաց հիւանդութեան ղեկավարութիւն

Դիմել Մէտի-Գալի

Եթէ կը յարմարիք Covered Californiaյի կամ Մէտի-Գալի ապահովագրութեան կրնաք՝

- Լրացնել դիմումնագիր մը կայքէջի վրայ: www.CoveredCA.com
- Հեռաձայնել Covered California: (800) 300-1506
- Անձամբ դիմել *Ընկերային Հանրային Ծառայութեան Բաժնի (ԸՀԾԲ) (DPSS)* գրասենեակը

Wilshire Department of Public Social Services	**Metro North Department of Public Social Services**
2415 W. 6th St. Los Angeles, CA 90057 (310) 258-7400 or (626) 569-1399	2601 Wilshire Blvd. Los Angeles, CA 90057 (866) 613-3777 or (626) 569-1399
Metro Special Department of Public Social Services	**Glendale Department of Public Social Services**
2707 S. Grand Ave. Los Angeles, CA 90007 (866) 613-3777 or (626) 569-1399	4680 San Fernando Rd. Glendale, CA 91204 (818) 701-8200 or 626) 569-1399
Metro Family Department of Public Social Services	**Pasadena Department of Public Social Services**
2615 S. Grand Ave. Los Angeles, CA 90007 (213) 744-6601 or (310) 258-7400 or (626) 569-1399	955 N. Lake Ave. Pasadena, CA 91104 (866) 613-3777 or (626) 569-1399

Աւելի ընդհանուր Լոս Անճըլըսի ԸՀԾԲ (DPSS) գրասենեակներու ցանկի համար, հաճեցէք այցելել
http://dpss.lacounty.gov/dpss/maps/maps.cfm?program=medical

Փոխադրութիւն

Փոխադրութիւնը կարեւոր դեր ունի թոյլատրելու թերաճ անհատներու ճամբորդելու եւ անկախօրէն ապրելու: Նկատի առնելով թէ ընտանիք մը ուր կ՛ապրի, որոշեալ վայրը, ֆիզիքական պէտքերը, փոխադրութեան ընտրութիւնները կրնան ըլլալ հանրային փոխադրութիւն, խմբային փոխադրութիւն, մատչելի թաքսիի ծառայութիւններ: Որոշ Լոս Անճըլըսի շրջանի մէջ օգտագործելի փոխադրութեան ընտրութիւններ արձանագրուած են հոս.

Մէթրօ

Մէթրօն ճիգ կը թափէ վստահեցնելու որ իր ծառայութիւնները տրամադրելի են բոլոր թերաճ անհատներու համար: Յաւելեալ տեղեկութեանց համար, հաճեցէք կապուիլ Մէթրոյին:

- Website: www.metro.net/riding/riders-disabilities
- Customer Service: (800) 464-2111
- Reduced Fare Office: (213) 680-0054

ՄէթրօԼինք

ՄէթրօԼինք կը վստահեցնէ հայթայթելու ապահով, հանգստաւէտ փոխարկող երկաթուղիի ծառայութիւն բոլոր թերաճ ճամբորդողներուն: Յաւելեալ տեղեկութեանց համար, հաճեցէք իրենց հետ կապուիլ

- Website: www.metrolinktrains.com/howtoride/page/title/accessibility
- Customer Service: (800) 371-5465

Ագսէսի Ծառայութիւններ

Ագսէսի Ծառայութիւնները կառավարական հրամանով ԱՏԱյի Լոս Անճըլըսի Շրջանի խմբային փոխադրութեան ծառայութեան հայթայթողն է: Այս ծառայութիւնը առաջարկուած է անհատներու որոնց թերաճութիւնը իրենց կ՛ընդմիջէ անկախօրէն օգտագործելու պարզ հանրակառք կամ երկաթուղի գործածել: Բաղդատելի է որոշեալ ուղիով ծառայութեան եւ կ՛առաջարկուի մայթէ-մայթ ծառայութիւն երբ նոյն ժամանակ տեղական հանրակառքի ծառայութիւն կը հայթաթուի: Աւելի սերտելու համար իրենց ծառայութիւններու մասին եւ/կամ արձանագրուելու, հաճեցէք կապուիլ Ագսէսի Ծառայութիւններուն հետ:

- Website: accessla.org
- Phone for Non-Registered Customers: (800) 827-0829
- Phone for Registered Customers: (800) 883-1295

Southern California 511

Սորվելու համար ուրիշ հանրային փոխադրութեան միջոցներու մասին ձեր շրջանի մէջ, հաճեցէք կապուիլ *Հարաւային Գալիֆորնիոյ 511*, ձրի ճամբորդողի ծառայութեան որ կը հայթայթէ փոխանցումի եւ փոխանցումի տեղեկութիւն:

- Website: www.go511.com/transit/accessible_services.aspx
- Phone: 511
- Mobile App: Go511

Սկզբնական Ծառայութիւն (Early Head Start)

Սկզբնական Ծառայութիւնը ընդարձակ մանկավարժութեան ծրագիր մըն է ցած-եկամուտով նորածիններու եւ երեխաներու համար (***ծնունդէն մինչեւ 3 տարեկան***) եւ իրենց ընտանիքներուն ինչպէս նաեւ յղի կիներու եւ իրենց ընտանիքներուն: Այս սկզբնական, շարունակական, սատոիկ եւ ընդարձակ երեխայի զարգացման եւ ընտանիքի հոգատարութեան ծառայութիւնները կրնան հայթայթուիլ ընտանիքին տան մէջ, վկայեալ ընտանիքի երեխայի խնամքի տան մը մէջ, եւ/կամ կեդրոնի մը մէջ:

Ընդարձակ սկզբնական մակավարժութեան ծառայութիւններէ յաւելեալ, ուրիշ ծառայութիւններ որ կը բովանդակեն հայթայթելու եւ կապելու ընտանիքները առողջապահական, մտային առողջապահական,անկարողութեան, սննդառութեան, եւ ընկերային ծառայութիւններու հետ: Սկզբնական Ծառայութիւնը ունի զօրաւոր ծնողքի մասնակցութեան բաղադրիչ մը եւ ծառ այութիւններ յատկապէս պատրաստուած յղի կիներու համար:

Յաւելեալ տեղեկութեանց համար Սկզբնական Ծառայութիւններու ծրագրին մասին, հաճեցէք կապուիլ ձեր ընկերային գործավարին հետ եւ/կամ այցելեցէք հետեւեալ կայքէջը՝

https://eclkc.ohs.acf.hhs.gov/hslc/tta-system/ehsnrc

Դիմել Սկզբնական Ծառայութեան

Սկզբնական Ծառայութեան ընտրութիւնը հիմնուած է Միացեալ Նահանգներու Առողջապահական եւ Մարդկային Ծառայութիւններու Բաժանմունքի Աղքատութեան Ուղեցոյցին համաձայն: Դիմելու համար կամ հաստատելու ընդունուելու ընտրութիւնը, յաւելեալ տեղեկութիւններու համար հաճեցէք կապուիլ շրջանի Սկզբնական Ծառայութեան ծրագրին՝

Սկզբնական Ծառայութիւն

- Phone: (866) 763-6481
- Online Head Start locator: https://eclkc.ohs.acf.hhs.gov/hslc/tta-system/ehsnrc/about-ehs#enroll

Դպրոցի Շրջան: Սկզբնական Ծառայութիւնէ Փոխանցում 3 Տարեկանին

Սկզբնական Ծառայութեան ծրագրի հիմնական նպատակը այն է որ սատոիկ ծառայութիւններ հայթայթուի երեխայի մը կեանքի սկզբնական կեանքին այն ակնկալութեամբ որ այս ծառայութիւնները թոյլ տան երեխային «հասնելու» զարգացականօրէն այն կէտին որ ան այլեւս պէտք չունենայ շրջանային կեդրոնի ծառայութիւններուն:

Երեխաներու մեծամասնութիւնը որոնք կը մասնակցին Սկզբնական Ծառայութեան կը հասնին եւ կ'աւարտեն շրջանային կեդրոնէն: Սակայն, կարգ մը երեխաներ տակաւին ունին ուշացումներ որոնք իրենց կ'արտօնեն ստանալու *յատուկ դաստիարակութեան ծառայութիւններու դպրոցի շրջանէն*, բայց ոչ շրջանային կեդրոնէն: Վերջապէս, կարգ մը երեխաներ կրնան շարունակել ունենալ ախտաճանաչումի պայմաններ՝ որոնք իրենց կ'արտօնեն շարունակել շրջանային կեդրոնի ծառայութիւններուն՝ դրպրոցի ծառայութիւններու կողքին:

Որոշումը, եթէ կայ, որ ձեր զաւակը ծառայութիւնները շարունակելու իրաւունք ունենայ կ'ըլլայ *դպրոցի փոխանցումի* ընթացքին որ կը սկսի երբ ձեր երեխան 2½ տարեկան ըլլայ:

Փոխանցման Ծրագրումի Ժողով

Երբ երեխայ մը ***30 ամսական է,*** ընտանիքները կը մասնակցին *Փոխանցման Ծրագրումի Ժողովի* մը դպրոցի շրջանի ներկայացուցիչներու եւ ՖՏԼԾԿի ծառայութեան գործավարի հետ: Այս ժողովը ընտանիքներուն կը ծանօթացնէ տարբեր դպրոցի ծառայութիւններու: Նախատեսուած է բացատրելու կարեւոր քայլերը հոգալու ձեր երեխային եւ ընտանիքին Սկզբնական Ծառայութիւններէն փախանցումի ժամանակ դպրոցի ծառայութիւններուն կամ ուրիշ գաղութի ծրագիրներուն:

Փոխանցման Աստիճաններ են՝

- *Վերաքաղ ընել ներկայի IFSPիի որ կ՚առաջնորդէ ձեր երեխային ՖՏԼԾԿի ծառայութիւնները:*
- *Համաձայնիլ գնարկումներուն վրայ որոնք պէտք պիտի ըլլան տալու շրջանի դպրոցին այն տեղեկութիւնները՝ որ պիտի կարենան ամբողջացնել ձեր երեխային ծառայութիւններու պէտքերը:*
- *Ունենալ խօսակցութիւն թէ ով պիտի ամբողջացնէ գնարկումները ժամկէտի ընթացքին:*
- *Ժամկէտ եւ քայլեր ծրագրելու Անձնական Ուսումնական Յայտագիր (ԱՈՅ) (IEP) ձեր երեխային, եթէ ան իրաւասու է յատուկ դաստիարակութեան ծառայութիւններու:*
- *Դասարաններու կարգերու ընտրութիւնները որոնք տրամադրելի են ձեր երեխային համար եթէ ան կը ստանայ յատուկ դաստիարակութեան ծառայութիւններ:*

Շարունակութիւն Շրջանային Կեդրոնի Իրաւասութեան

Երբ ձեր երեխան կը դառնայ ***33 ամսական*** ՖՏԼԾԿի բազմակարգապահական խմբակը պիտի վերաքննէ ձեր երխեային պատմութիւնը, յառաջդիմութիւնը, եւ զարգացումը հետեւեալ հինգ մասերու մէջ՝

❶ *Հասկացողութիւն*	❹ *Ընկերային Զգացմունքային*
❷ *Ֆիզիքական*	❺ *Ամէնօրեայ Հարմարութեան*
❸ *Հաղորդակցութիւն*	

Եթէ խմբակը որոշէ որ ձեր երեխան կը գոհացնէ աւելի խիստ ընտրելիութեան տէսակէտ շարունակելու համար շրջանային կեդրոնի ծառայութիւններուն, ձեր երեխան ***3 տարեկանին*** պիտի փոխանցուի նոր ծառայութեան գործավարի մը Լէնթըրմէնի *Դպրոցի Խումբէն*:

Ձեր առժամեայ ծառայութեան գործավարը պիտի աշխատակցի նոր ծառայութեան գործավարին հետ վստահեցնելու սահուն փոխանցում: Հետեւեալները օրինակներ են աւելի խիստ ընտրելիութեան տէսակէտերու՝

❖ *Օթիզմ (Autism)*	❖ *Ուղեղային Անդամալութիւն Cerabral Palsy*
❖ *Լուսնոտութիւն (Epilepsy)*	❖ *Մտաւորական Թերաճութիւն (Intellectual Disability)*

❖ *Անկարող Վիճակներ մօտէն ծանօթ են մտաւորական թերաճութեան կամ պէտք կ՚ունենան նոյն բուժումին: Զարգացական թերաճութիւնը չ՚ընդգրկեր ուրիշ կացութիւններ որոնք միայն վերագրելի են հոգեբուժական, ֆիզիքական կամ սորվելու թերաճութեան:*

Ընտրելիութիւն Ունենալ Դպրոցի Ծառայութիւններուն

Եթէ երեխադ ախտաճանաչուած է վիճակով մը որ հաւանաբար իրեն իրաւունք կ'ուտայ շարունակելու ՖՏԸԼԿի ծառայութիւնները, ան շատ հաւանօրէն կրնայ իրաւասու ըլլալ ստանալու յատուկ դաստիարակութեան ծառայութիւններուն դպրոցի շրջանէն: ՖՏԸԼԿն պիտի շարունակէ հայթայթելու ծառայութեան գործավարութիւն, բայց յաւելեալ պէտքութիւններ պիտի տրուին դպրոցի շրջանէն:

Եթէ երեխադ յառաջդիմեր է այնքան որ ան այլեւս իրաւասու չէ ՖՏԼԸԿի ծառայութիւններուն, ան տակաւին կրնայ իրաւասու ըլլալ դպրոցի ծառայութիւններուն: Հաստատելու համար եթէ երեխադ իրաւասու է այս ծառայութիւններուն, դպրոցի շրջանը պիտի կատարէ անձնական գնահատում մը ձեր երեխային աճումին եւ զարգացման:

Վերջապէս, եթէ երեխադ յառաջդիմեր է այնքան մը որ ան իրաւասու չէ ՖՏԼԸԿի եւ դպրոցի ծառայութիւններուն, ձեր ծառայութեան գործավարը տակաւին կրնայ ձեզի յանձնարարել հասարակ աղբիւրներ ուր կրնայ ստանալ հարստացման փորձառութիւն մինչեւ դպրոց սկսիլը 5 տարեկանին:

Հաճեցէք նկատի ունենալ թէ շրջանային կեդրոնի ծառայութիւններու եւ յատուկ դաստիարակութեան ծառայութիւններու պահանջքները կը տարբերին իրարմէ, ուրեմն կարելի է իրաւասու ըլլալ մէկ ծառայութեան եւ ոչ միւսին:

Անձնական Ուսումնական Յայտագիր (ԱՈՅ) (IEP)

Ձեր երեխային 3րդ տարեդարձէն առաջ, բայց Փոխանցման Ծրագրումի Ժողովէն ետք, դպրոցի շրջանը պիտի հաւաքուի սկզբնաւորական *Անձնական Ուսումնական Յայտագրի (IEP)* ժողովի մը: ԱՈՅն (IEP) ծրագրուած արձանագրութիւն մըն է որ կը գործածուի դպրոցի կողմէ բացատրելու համար *յատուկ ուսումնական ծառայութիւններու* տեսակները որ ձեր երեխան պիտի ստանայ:

ԱՈՅն պատրաստուած ծրագիր մըն է որ կը վստահեցնէ երեխաներուն ծառայութիւններ ստանալու որոշուած *բազմակարգապահական խմբակի* կողմէ որ անհրաժեշտ եւ յարմար է իրենց ուսումնական յառաջացման. ԱՈՅն կը բովանդակէ՝

- Իրաւասութեան տեղեկագիր եւ գնահատում/տեւողութեան վերաքննութիւն
- Երեխայի մը ներկայ գործադրութեան եւ գործակցութեան մակարդակը
- Տարեկան նպատակները ու սահմանաբակ նպատակակէտերը
- Նկարագրութիւն մը երեխայի տեղաւորման
- Նկարագրութիւն մը երեխայի կանոնաւոր դպրոցի ներփակումի ծրագրի մէջ
- Վերաբերուած ծառայութիւններ որ երեխան պիտի ստանայ

ԱՈՅի բազմակարգապահական խումբը կը բովանդակէ՝

- *Անհատին ծնողը/ծնողքը, խնամատարը/խնամատարները*
- *Զ ուսուցիչներ՝ 1 ընդհանուր դաստիարակութեան եւ 1 յատուկ դաստիարակութեան*
- *Դպրոցի Շրջանի ներկայացուցիչ մը որ իրաւունք ունի տալու ԱՈՅի աղբիւրներ*
- *Անձ մը որ իրաւասու է բացատրելու գնահատումի արդիւնքները*
- *Կրնայ նաեւ բովանդակել անհատը, Ծառայութեան Գործավարը, հոգեբանը, մասնագէտներ, ընտանիքի անդամներ, ընկերներ, կամ որեւէ հոգացող անհատներ*

Լուծել ԱՈՑ (IEP) Անհամաձայնութիւններ

Ծնողներ որոնք չեն համաձայնիր ԱՈՑի ասումին կամ մտահոգուած են դպրոցի ԱՈՑի մը վաւերացման ունին հետեւեալ ընտրութիւնները՝

- Հաղորդակցիր KYRCի հետ աշխատանքներու եւ օժանդակ խումբերու համար
  KYRC HelpLine: (800) 546-3676
- Աշխատիր ԱՈՑի բազմակարգապահական խումբի հետ գտնելու լուծում մը
- Խօսիր Լոս Անճըլըսի Միացեալ Շրջանի Դպրոցի վարիչի հետ հեռաձայնելով՝
  Complaint Response Unit/Parent Resource Network Hotline: (800) 933-8133
- Հարցուր Ծառայութեան Գործավարիդ (ԾԳ/SC) իրաւունքներու եւ օրինաւոր տեղեկութիւններու դիմումներու համար
- Խնդրէ սահմանուած դատավարութեան (due process) ունկնդրութիւն մը նամակցելով՝
  Special Education Hearing Office | 3200 Fifth Avenue | Sacramento, CA 95817
- Արձանագրէ գանգատ մը շրջանի դպրոցի դէմ: Տեղեկութեան համար, այցելէ՝
  Disability Rights California: www.disabilityrightsca.org
- Իրաւունքներու տեղեկութիւններու համար, վէճի լուծումի, եւ գանգատի դիմելու, այցելէ՝
  California Department of Education, Special Education Division,
  Procedural Safeguards Referral Service: www.cde.ca.gov/spbranch/sed

Տեղային Շրջանի Դպրոցներ

Դիւրացնելու համար սահուն դպրոցի փոխանցում, վարը կը գտնէք ցանկը բոլոր տեղային շրջանի դպրոցներու ՖՏԼՇԿի շրջանէն ներս՝

Los Angeles Unified School District	Burbank Unified School District
333 S. Beaudry Ave., 17th Floor Los Angeles, CA 90017 (213) 241-4713 Fax (213) 241-8442 home.lausd.net	1900 W. Olive Ave. Burbank, CA 91506 (818) 729-4449 Fax: (818) 729-4483 www.burbankusd.org
Glendale Unified School District	**Pasadena Unified School District**
223 North Jackson St. Glendale, CA 91206 (818) 241-3111 Ext. 205 Fax: (818) 548-7237 www.gusd.net	351 S. Hudson Ave. Pasadena, CA 91109 (626) 396-3600 Ext. 88600 Email: www.pusd.us
La Canada Unified School District	**Foothill SELPA (Serving Burbank, Glendale, & La Canada Unified Schools)**
4490 Cornishon Dr. La Canada, CA 91011 (818) 952-8397 Fax: (818) 952-8394 www.lcusd.net	1700 E. Mountain St. Glendale, CA 91207 (818) 246-5378 Fax: (818) 246-3537 www.foothillselpa.org

Անձնական Վճռականութեան Ծրագիր (ԱՎԾ) (Self Determination Program)

Անձնական Վճռականութեան Ծրագիրը (ԱՎԾ) իբրեւ օրէնք ստորագրուած է 2013ին: ԱՎԾն անհատներուն եւ իրենց ընտանիքներուն կը հայթայթէ աւելի ազատութիւն, ըսելիք, եւ պատասխանատուութիւն ընտրելու ծառայութիւններ եւ հոգատարութիւններ իրենց օգնելու ամբողջացնելու նպատակակէտեր: ***Այս ծրագիրը գործադրելի է անհատներուն որոնք խստապահանջ են 3 տարեկանէն վեր ընտրուելու չափանիշով:***

Անգամ մը որ *Home and Community-Based Services (HCBS) Waiver* դիմումնագիրը վաւերացուի, *Department of Developmental Services (DDS)* պիտի պատահականօրէն ընտէ 2,500 արձանագրուողներ որ առաջին 3 տարիներու ընթացքին մասնակցին ԱՎԾի ծրագրին, ***Սկզբնատառ 2,500 արձանագրուողներէն 74ը պիտի ըլլան ՖՏԼՇԿի անհատներ:*** Ըլլալու համար ընտրելի մասնակցելու ԱՎԾի, ՖՏԼՇԿի անհատները պէտք է՝

- *Յաճախեն տեղեկութեանց ժողովի մը ՖՍԼՇԿի մէջ, եւ*
- *Խնդրեն որ անունին արձանագրուի հետաքրքրուողներու ցանկին վրայ:*

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար հաճեցէք դիմել ձեր ԾԳին կամ

- Այցելեցէք ՖՏԼՇԿի կայքէջը՝ http://lanterman.org/self-determination
- Այցելեցէք ԱՎԾի կայքէջը
- Ուղղարկեցէք իմամակ մը՝ selfdetermination@lanterman.org
-

Ընտանիքի Մասնակցութեան Ծրագրի Արժէք (ԸՄԾԱ)

Ընտանիքի Մասնակցութեան Ծրագրի Արժէքը (ԸՄԾԱ/FCPP) նահանգային ծրագիր մըն է որ կը քնարկէ կրտսեր անհատներու ծնողներու մասնակցութեան արժէքը որոնք կը ստանան շրջանի կեդրոնի ծրագիրներէն գոնէ մէկը՝ մանկամսուրի, պահանջուած դադարի, եւ կամ բանակումի: ԸՆԾԱՆ կը պատկանի այն ընտանիքներուն որոնք կ'ամբողջացնեն հետեւեալ կէտերը՝

- *Շրջանի կեդրոնի անհատը մանկութենէն մինչեւ 17 տարեկան է*
- *Երեխան կ'ապրի ծնողներուն տան մէջ*
- *Երեխան չէ ընդունուած Մէտի-Քալի ծրագրին*

* *Եթէ ԸՄԾԱի վերաբերմամբ հարցումներ ունիք, հաճեցէք կապուիլ ձեր ԾԳին հետ*

Տարեկան Ընտանեկան Ծրագրի Գին (ՏԸԾԳ) (AFPF)

Այն ծնողները որոնք 400%էն վեր ունին հարմարցուած ամբողջուած ընտանեկան եկամուտ դաշնակցային աղքատութեան աստիճանին համաձայն (դաա) կը ստանան որակավորուած կեդրոնի ծառայութիւններ իրենց զաւակներուն համար, ***մանուկ տարիքէն մինչեւ 18 տարեկան***, գնարկուած են *Տարեկան Ընտանիքի Ծրագրի Գին մը (ՏԸԾԳ) (AFPF),* պահանջուած *Welfare and Institutions Code, Section 4785*. Ընտանիքները ***ամէն տարի*** կը գնարկուին ՏԸԾԳով, առանց նկատի առնելու տունին մէջ բնակող երեխաներու թիւէ որոնք ծառայութիւններ կը ստանան: Հետեւեալ ընտանիքները ազատ են՝

- *Ընտանիքներ որոնք Մէտի-Գալի կողմէ ծառայութիւններ կը ստանան*
- *Ընտանիքներ որոնք սակ մը գնարկուած են ԸՄԾԱէն ինչպէս վերը նշուած է*

Գնարկում մը կը լրացուի IFSPին առաջացման ժամանակ: Ընտանիքները իրենց ճշդուած ՏԸԾԳի վճարումը կը ղրկեն շիտակ *California Department of Developmental Services-ին*: Ծնողները կրնան ազատուիլ ՏԸԾԳէն եթէ՝

- *Աղետալի կորուստ մը արժամեայ կը կեցնէ վճարումի կարողութիւնը*
- *Արտակարգ դէպք մը կ'ազդէ վճարումի կարողութեան*
- *Երեխայի մը խնամքի/հոգատարութեան պէտքութիւնը կ'ազդէ վճարումի կարողութեան*
- *Բացառութիւն մը որ կը ստիպէ պահելու երեխան ընտանիքի տան մէջ*

* *Եթէ ՏԸԾԳի վերաբերմամբ հարցումներ ունիք, հաճեցէք կապուիլ ձեր ԾԳին հետ*

Սկզբնական Ծառայութիւններու ծրագրի մասնակցող Ընտանիքներ իրաւունքներ եւ ապահովութիւններ ունին: Եթէ ծառայութիւն մը վիճաբանուի կամ հաւանական դաշնակցային/նահանգային օրէնքներու դրժումներ ծագին, բազմաթիւ միջոցառումներ կան օգնելու լուծելու անհամաձայնութիւնները:

ՖՏԼԾԿն բոլոր ջանք կը թափէ գտնելու յարմար ծառայութիւններ հոգալու ընտանիքներուն: Սակայն, եթէ վիճաբանութիւն ծագի ծառայութեան տեսակին, սահմանին, կամ չափին վրայ, հաճեցէք խօսիլ ձեր Ծառայութեան Գործավարին հետ: Եթէ համաձայնութիւն մը չի հասնիր, ընտանիքները կրնան նաեւ խօսիլ շրջանայինի ղեկավարին հետ այս հարցին նկատմամբ: Եթէ աւելի բանակցութիւններ պէտք ըլլան, IFSP ժողով մը կրնայ խնդրուիլ:

Երբ ՖՏԾԿն որոշում մը առնէ ծառայութիւններու վրայ, գրաւոր ազդարարութիւն մը կը հայթայթուի հետեւեալ ձեւով՝

1) ***30 օր*** նախ քան որեւէ փոփոխութիւն կամ աւարտում ունեցած ծառայութեան, կամ
2) ***5 օր*** սահմանին մէջ եթէ նոր ծառայութիւն մը մերժուի

Այս ազդարարութիւնները կը բովանդակեն ՖՏԾԿի մտադրած վարմունքը, (օրինաւոր) պատճառները, ազդու թուականը, եւ ունկնդրութեան տեղեկութիւնները եւ փաստաբանութեան օգնութիւնները: Անգամ մը որ ընտանիք մը գրաւոր ազդարարութիւն մը ստանայ, բազմաթիւ ընթացքներ կան վերաքննելու որոշումը:

Եթէ գրաւոր ազդարարութիւնը ստանալէն ետք ընտանիքը չէ համոզուած արդիւնքով, կրնան վերաքննել որոշումը՝ պահանջելով *միջամտութեան խորհրդակցութիւն մը, օրէնքի ընթացքի ունկնդրութիւն* եւ/կամ *գանգատ:*

Միջամտութեան Խորհրդակցութիւն

Միջամտութեան խորհրդակցութիւնը կամաւոր ընթացք մըն է մտադրուած ոչ պաշտօնապէս լուծելու անհասկացողութիւններ ընտանիքներու եւ շրջանային կեդրոնի միջեւ իրաւասութեան, գնահատումներու, եւ ծառայութիւններու մասին: Միջամտութիւնը կրնայ խնդրուիլ առաջին ընտրութեան կամ որեւէ օրէնքի ընթացքի ունկնդրութեան ժամանակ կամ գանգատի ընթացքին:

Ծնող մը կրնայ խնդրել կամաւոր միջամտութեան խորհրդակցութիւն յանձնելով՝ *Միջամտութեան Ունկնդրութեան Խնդրանքի* ֆորմ *(DS 1808)* մը որ կը գտնես շրջանային կեդրոնը կամ կայքէջի վրայ՝

www.dds.ca.gov

Փոխան ֆորմի, ընտանիքները կրնան ղրկել ստորագրուած *խնդրանքի նամակ* մը *Office of Administrative Hearings*ի ղրկելով նաեւ յարմար տեղեկութիւն: Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար Office of Administrative Hearingsի, հաճեցէք այցելել՝

www.dgs.ca.gov/oah/Home

Օրէնքի Ընթացքի Ունկնդրութիւն (Due Process Hearing)

*Օրէնքի ընթացքի ունկնդրութիւն*ը մատադրուած է ուղղուիլ նոյն տեսակի հարցերու որոնք ուղղուած են միջամտութեան խորհրդակցութեան կողմէ: Ծնող մը կրնայ դիմել օրէնքի ընթացքի ունկնդրութեան խնդրանքի մը դիմում ներկայացնելով *Օրէնքի Ընթացքի Ունկնդրութեան* դիմումնագիրը *(DS 1802)*, որ կը գտնուի շրջանային կեդրոն, տեղային ուսումնական գործատեղին (ՏՈԳ) (Local Educational Agency LEA), կամ DDS կամ այցելելով հետեւեալ կայքէջը՝

www.dds.ca.gov

Office of Administrative Hearingsի գրասենեակը նաեւ կ'ընդունի ստորագրուած խնդրանքի նամակ մը բոլոր պատշաճ տեղեկութիւններով միասին:

Օրէնքի ընթացքի ունկնդրութիւնը կը լրացուի ***30 օրուայ*** ընթացքին այն պահէն որ խնդրանքը Office of Administrative Hearingsը կը ստանայ: Օրէնքի ընթացքի ունկնդրութեան որոշումը վերջնական է բացի եթէ վերաքննութեան կը դիմուի Superior Courtի յարմար օրինական իշխանութեան մէջ:

Նախանգի Գանգատի Ընթացք

Ընդհանրապէս, *Նախանգի Գանգատի Ընթացքը* կը գործածուի եթէ շրջանային կեդրոնը, ՏՈԳը կամ անձնական ծառայութիւնը ստացած է Սկզբնական Ծառայութեան յատկագումարներ համաձայնած է բանի մը եւ չէ պատահած, կամ եթէ ընտանիք մը կը հաւատայ գործատեղիներէն մէկը դրժումի մէջ է դաշնակցային կամ նահանգային օրէնքի կառավարուած Գալիֆորնիոյ Սկզբնական Ծառայութեան յայտագրին: Գանգատը կրնայ արձանագրուիլ ուղղակի DDին հետ գործածելով *Սկզբնական Ծառայութեան Գանգատի Խուզարկութեան Խնդրանք*ի դիմումնագրը *(DS 1827)*, որ կը գտնուի հետեւեալ կայքէջին վրայ՝

www.dds.ca.gov

DDSը ստիպուած է խուզարկելու որեւէ վկայութիւն եւ բոլորին ղրկելու գրաւոր որոշում ***60 օրուայ*** ընթացքին որ գանգատը ստացուած է:. Գրաւոր որոշումը կ'ուղղուի ամէն մէկ վկայութիւն եւ կ'ընդգրկէ եզրակացութիւններ, եզրափակումներ, որոշումի պատճառներ, կատարել որեւէ պէտք եղած ճշդիչ վարմունքներ, եւ նախատեսութիւններ գետարուեստական (technical) օգնութեան համար:

Գանգատ մը պէտք է ետ առնուի եթէ ծնողը կը համաձայնի մասնակցելու միջամտութեան 60-օրուայ ընթացքին գանգատի խուզարկութեան ժամանակամիջոցին:

Սպառողի Իրաւունքներու Գանգատ (Consumer Rights Complaints)

Եթէ ընտանիք մը հաւատայ որ ՖՏԼԾԿը կամ ընկերութիւն մը խախտած է կամ անյարմարօրէն ետ կեցուցած է արդարութիւն մը որուն իրենք օրէնքով իրաւունք ունէին ստանալու, պէտք է կապուիլ ԾԳի մը հետ որ բանակցի որոշումի մը: Եթէ հարցը կը մնայ անվճռական, անհատը կրնայ արձանագրել ԹԲԾի (DDS) *սպառողի իրաւունքներու գագնգատ* մը (նաեւ ճանչուած իբր *“4731” գանգատ*).

ՖՏԼԾԿ կը խուզարկէ բոլոր գանգատները եւ կը հայթայթէ գրաւոր ներկայացուած լուծումներ ***20 աշխատանքի օրուայ ընթացքին:***. Եթէ ներկայացուած լուծումները գոհացուցիչ չեն, գանգատը կրնայ ուղղուիլ ԹԲԾի տնօրէնին ***15 աշխատանքի օրուայ ընթացքին:***. Յաւելեալ տեղեկութեան համար կամ գանգատ մը արձանագրելու համար, հաճեցէք դիմել՝

Frank D. Lanterman Regional Center (FDLRC):	Developmental Disabilities Services (DDS)	Office of Clients' Rights Advocacy (OCRA)
Executive Director 3303 Wilshire Boulevard, Suite 700 Los Angeles, CA 90010 Phone: (213) 383-1300	Director of DDS 1600 9th Street, Room 340 (MS 3-9) Sacramento, CA 95814 Phone: (916) 651-6309 Website:www.dds.ca.gov/complaints/complt_cr.cfm	Client's Rights Advocate 350 S. Bixel St., Suite 290 Los Angeles, CA 90017 Phone: (213) 213-8180

Մատնիչի Գանգատ (Whistleblower Complaint)

ՖՏԼԾԿը կը պահանջէ պաշտօնեաներէն, հաստատութիւններէն, եւ պայմանադիրներէն որ նկատի առնեն բարձր գործի մակարդակ եւ անձնական բարոյականութիւն: Եթէ կասկածներ, մտահոգութիւններ կամ ապօրինի ապացոյց, անբարոյական, անվայել գործունէութիւն ծագի, անհատները կրնան ներկայացնել *մատնիչի գանգատ* առանց փոխվրէժի վախի:

Մատնիչի գանգատները պէտք է ներկայացուին անկեղծութեամբ: Գանգատները կարելի է ներկայացնել անանուն կերպով եւ կը մնան գաղտնի կարելի եղածին չափ, ներդաշնակ վարելու պէտք եղած համեմատական խուզարկութեան: Գանգատները կը պարունակեն տեղեկագիր մը կարծեցեալ անվայել գործունէութեան եւ ոեւէ պաշտպանուած ապացոյցի մասին: Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար կամ գանգատ ներկայացնելու համար հաճեցէք դիմել՝

Frank D. Lanterman Regional Center

Director of Human Resources, Executive Director, or President of the Board
3303 Wilshire Boulevard, Suite 700 | Los Angeles, California 90010
Phone: (213) 383-1300
Website: www.lanterman.org/transparency_accountability/documents/whistleblower-complaint-policies-dds-and-lanterman

Department of Developmental Services

Community Services Division
1600 9th Street, Room 340 (MS 3-9) | Sacramento, CA 95814
Phone: (916) 651-6309
Website: www.dds.ca.gov/complaints/Complt_WB.cfm

Գալիֆորնիոյ Թերաճներու Իրաւունքները (ԳԹԻ) (DRC)

Մաս կազմելով *Գալիֆորնիոյ Թերաճներու Իրաւունքներուն (ԳԹԻ)*, *Անհատներու Իրաւունքներու Փաստաբանութեան Գրասենեակը (ԱԻՓԳ)* փաստաբանութեան ծառայութիւններ կը հայթայթէ շրջանային կեդրոնի անհատներուն եւ իրենց ընտանիքներուն: ԱԻՓԳն կը նշանակէ *Անհատներու Իրաւունքներու Փաստաբան (ԱԻՓ)* մը ամէն մէկ շրջանային կեդրոնի՝ օգնելու համար օրինաւոր խնդիրներուն, մերժումներուն, իրաւունքներուն, եւ դատընթացքներուն:

Disability Rights California
Office of Clients' Rights Advocacy (OCRA)

Address: 350 South Bixel Street, Suite 290 | Los Angeles, CA 90017
Phone: (213) 213-8000 | Fax: (213) 213-8001
Website: www.disabilityrightsca.org

CRA: Hannah Liddell, CRA & Ada Hamer, Assistant CRA
Address: 350 South Bixel Street, Suite 290 | Los Angeles, CA 90017
Phone: (213) 213-8180 | Fax: (213) 213-8021
Email: Hannah.Liddell@disabilityrightsca.org
OR
Ada.Hamer@disabilityrights.ca.org

Զարգացման Թերաճներու Նահանգային Խորհուրդ (ԶԹՆԽ) (State Council of Developmental Disabilities)

Զարգացման Թերաճներու Նահանգային Խորհուրդը (ԶԹՆԽ) անհատներուն եւ իրենց ընտանիքներուն խորհուրդ կուտայ վերաքննելու ընթացքին մասին՝ եթէ ծառայութիւնները մերժուած են:

State Council on Developmental Disabilities (SCDD)

Address: 411 N. Central Ave. Suite 620 | Glendale, CA 91203
Phone: (818) 543-4631 | Fax: (818) 543-4635
Email: losangeles@scdd.ca.gov | Website: www.scdd.ca.gov/

Կարեւոր փոփոխութիւն մը կայ Welfare and Institution Code, section 4686.5ի մէջ որ ազդեցութիւն ունի պահանջուած դադարի (respite) ծառայութեան վրայ: Յունուար 2018էն սկսեալ, ընտանիքները ամէն մէկ եռ ամսիայի կրնան ստանալ 90 ժամէ աւելի պահանջուած դադարի ծառայութիւններ: 2009ին, Գալիֆորնիոյ Օրէնսդիր Մարմինը պահանջուած դադարի ծառայութիւնները սահմանեց ոչ աւելի քան 90 ժամեր ամէն մէկ եռամսիայի (ամիսը 30 ժամեր): Յունիս 2017ին, Օրէնսդիր Մարմինը բարեփոխեց օրէնքը ջնջելով պահանջուած դադարի ծառայութիւններու սահմանը եւ արտօնեց Անհատական Յայտագիրի Ծրագրի խումբը հաստատէ յարմար չափի պահանջուած դադարի ծառայութիւններ հիմնուած անհատ ընտանիքի պէտքութենէն:

Պահանջուած դադարը ընտանիքի հոգատարութեան ծառայութիւն մըն է որ կը հայթայթէ ծնողներուն եւ խնամակալներուն դադար մը առնելու իրենց զարգացական թերաճ սիրելիի խնամքէն: Պահանջուած դադարի ծառայութիւնը հայթայթուած է ծնողներու տան մէջ, որ ծնողները եւ խնամակալները կրնան դուրս երթալ, գործեր ընել կամ պարզ դադար առնել: Լէնթըրմէն Շրջանային Կեդրոնը ունի պահանջուած դադարի գործատեղիներ որոնք կը հայթայթեն պահանջուած դադարի գործաւոր, կամ ընտանիք մը կրնայ իրենց անձնական գործաւորը ունենալ որ կրնայ այդ գործատեղիի կողմէ վարձուիլ: Եթէ ձեր ընտանիքը պէտք ունի աւելի պահանջուած դադարի կամ պահանջուած դադարի պէտքութիւնները փոխուած են, հաճեցէք կապուիլ ձեր ծառայութեան գործավարին հետ քննարկելու ձեր առժամիայ կացութիւնը: